

УДК 669.162

В. В. Семаков, В. Б. Семакова, А. В. Монін

Приазовський державний технічний університет, г. Маріуполь

ОЦІНКА ВІДНОВЛЮВАНОСТІ ЗАЛІЗОРУДНИХ МАТЕРІАЛІВ ДОМЕННОЇ ПЛАВКИ

Використання в шихті легковідновлюваних залізорудних матеріалів сприяє покращенню ТЕП доменної плавки. Підвищення відновлюваності шихти на 1 % (абс.) знижує питому витрату коксу приблизно на 4 кг / т чавуну. Під відновлюваністю залізорудного матеріалу (при ізотермічному відновленні) мається на увазі міра легкості, з якою кисень, пов'язаний із залізом, може бути видалений з натуральних або перероблених залізних руд за допомогою відновного газу.

Відновлюваність агломерату та окатків є найважливішою характеристикою їх якості та визначається перш за все мінералогічним складом, структурою і пористістю матеріалу, які, в свою чергу, також залежать від основності окускованої сировини. Методики лабораторного визначення відновлюваності залізорудних матеріалів аналогічні: крізь наважку матеріалу (маса 500 г, клас крупності окатків 10,0-12,5 мм, агломерату та кускових руд 18-20 мм), нагріту до температури (900-950 °С), пропускається газ-відновник (30-40 % CO, 70-60 % N₂), і контролюється ступінь відновлення (СВ), як правило, за втратою маси зразка Δm (кисню), протягом 3 -4 годин (ГОСТ 28658-90 (ІСО 7215-85)). Згідно ДСТУ ISO 7215 : 2008 відносна відновлюваність – кінцевий (завершальний) СВ, що досягається протягом 3 годин: $R_{відн} = \Delta m / m$, ч. од., де m - маса кисню, пов'язаного з залізом перед відновленням (В).

З метою усунення впливу різної вихідної окисленості залізорудних матеріалів передбачається визначення абсолютного СВ, що характеризує відновлюваність щодо заліза (III) (ГОСТ 28657–90 (ІСО 4895–84):

$$R_{абс} = R_{абс}^{вих} + \frac{100(m_1 - m_2)}{\frac{3 \cdot 16}{2 \cdot 56} m_1 \cdot Fe_{заг}}, \text{ ч. од.}, \quad R_{абс}^{вих} = \frac{\frac{16}{2 \cdot 72} FeO + \frac{3 \cdot 16}{2 \cdot 56} Fe_{мет}}{\frac{3 \cdot 16}{2 \cdot 56} Fe_{заг}}, \text{ ч. од.},$$

де $R_{абс}^{вих}$ – абсолютний СВ вихідної проби (ВП); m_1 і m_2 – маса проби до і після 4 годин В; FeO , $Fe_{мет}$ і $Fe_{заг}$ – вміст FeO, металевого і загального заліза у ВП, %.

Визначення відновлюваності $R_{відн}$ аналогічно розрахунку ступеня непрямого відновлення в доменній печі R_i (по Банзену і Рейхардту) як відношення кількості кисню, забраного непрямим шляхом від Fe, до вихідної кількості кисню, пов'язаного з залізом. Ступінь непрямого відновлення по М.О. Павлову r_i , яка розраховується як відношення кисню, забраного газами від FeO, до кількості кисню, пов'язаного із загальною кількістю заліза у FeO, не залежить від окисленості шихти, і являє собою ступінь металізації (СМ): $r = 100 Fe_{мет} / Fe_{заг}, \%$ (відновлюваність щодо Fe (II)).

Проведені в ПДТУ дослідження [1] відновлюваності залізородних матеріалів, що застосовувалися в доменній шихті МК «Азовсталь», масометричним способом при витраті газу-відновника, що містив 98 % CO при витраті 4 дм³/хв і температурі 1000 °С, показали кращу відновлюваність окатків (рис., а) за $R_{відн}$. Оскільки витрата коксу на виплавку 1 т чавуну обумовлена розвитком прямого відновлення заліза з FeO, проведено оцінку відновлюваності сировини за СМ (рис., б). Виявилося, що агломерат МК «Азовсталь» відновлювався дещо швидше за окатки МихГЗК.

Ступінь металізації матеріалів r на межі зон відновлення газами і твердим вуглецем в доменній печі дорівнює ступеню непрямого відновлення r_i . Даний показник r є більш об'єктивним за $R_{відн}$, оскільки не залежить від окисленості шихти.

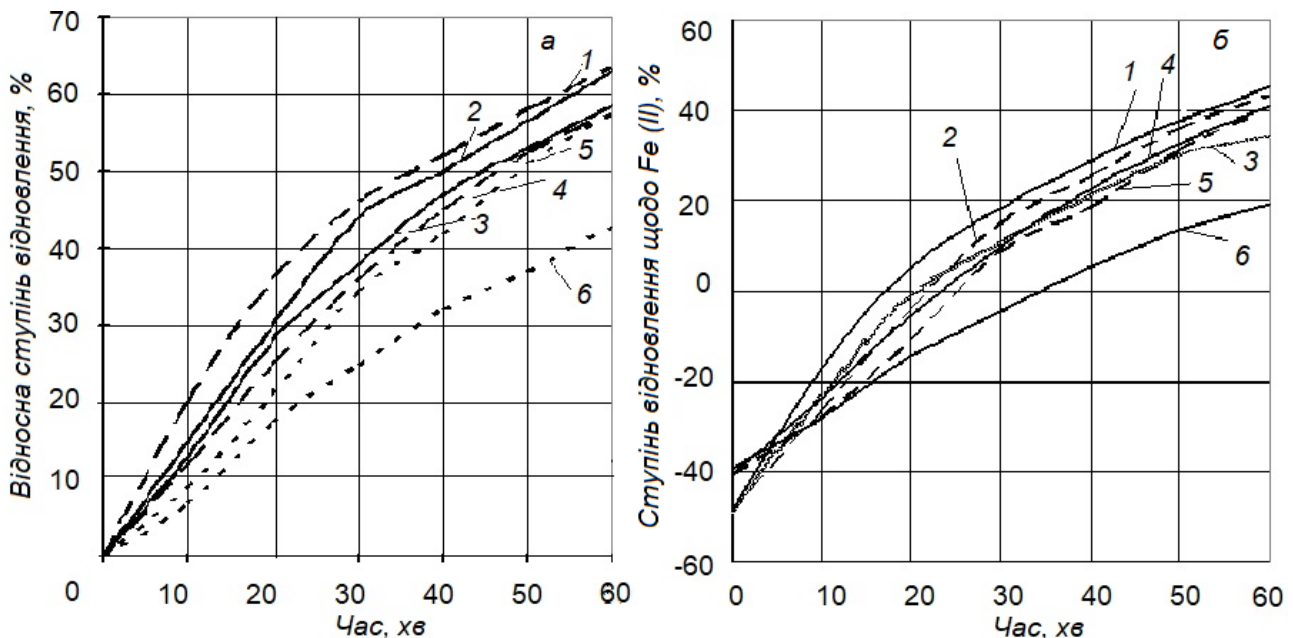

Рис. – Кінетичні криві відновлення залізородних матеріалів: 1 – окатиші ПівнГЗК; 2 – окатиші ПГЗК; 3 – окатки МихГЗК; 4 – агломерат МК «Азовсталь»; 5 – агломерат МК ім. Ілліча; 6 – агломерат ПівдГЗК

Список літератури

1. Рациональное перераспределение многокомпонентной железорудной шихты с различной восстановимостью по радиусу колошника доменной печи / В.П. Тарасов [и др.] // Metall и литьё Украины. – 2003. – № 7-8. – С. 10-12.

УДК 669.162.261.3

В. Б. Семакова¹, В. П. Руських¹, С. А. Каріков², В. В. Семаков¹, Гудим Л.О.¹

1 – Приазовський державний технічний університет, Маріуполь

2 – ПрАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ»

РЕГУЛЮВАННЯ РАДІАЛЬНОГО РОЗПОДІЛУ ГАЗОВОГО ПОТОКУ В ДОМЕННІЙ ПЕЧІ ЗА ІНФОРМАЦІЄЮ ТЕРМОЗОНДІВ

Радіальний розподіл газового потоку (РРГП) взаємопов'язаний з розподілом шихти перетином колошника, що формується при завантаженні матеріалів у піч завантажувальним пристроєм (ЗП). Радіальний розподіл шихти і газів визначає рівність сходу матеріалів у доменній печі (ДП) і ступінь використання відновної енергії (СВВЕ) газового потоку, що зумовлює питому сумарну витрату палива.

В ІЧМ [1] запропоновано показники щодо оцінки РРГП за інформацією термозондів, що вимірюють температуру газів над поверхнею засипу (T_r) по 8 точках радіусу колошника, і встановлено їхні раціональні значення за технологією плавки із сумісним використанням пиловугільного палива і природного газу: розвиток периферійного $K_1 = 0,65-0,86$ (відношення середньої T_r^{1-2} у точках 1-2 до середньої температури радіусом колошника T_r^{cp}) та осьового $K_2 = 1,57-2,11$ (T_r^8/T_r^{cp}) газових потоків, газопроникність проміжної зони $K_3 = 0,79-0,87$ (T_r^{3-6}/T_r^{cp}), ширина осьової коксової віддушини $K_4 = 1,12-1,46$ (T_r^8/T_r^7), – при завантаженні ДП конусним ЗП.

В умовах ДП корисним об'ємом 1719 м^3 завантаження шихти здійснювалося циклом ААКК↓-n, КААК↓-m (90 % при $n = 4$, $m = 1$, решта – при $n = 3$, $m = 2$) [2]. При цьому спостерігалось найбільше довантаження периферійної зони $K_1 = 0,70$, дещо нижче – у проміжній зоні $K_3 = 0,87$, що відповідає раціональному (рис., пунктирна лінія). Розвиток осьового потоку був нижчим за раціональний $K_2 = 1,45$ при необхідному співвідношенні температур у вісьовій та привісьовій зонах $K_4 = 1,31$. Даний цикл